

KÜÇÜK ve ORTA ÖLÇEKLI İŞLETMELER REHBERİ

KONYA TİCARET ODASI YAYINLARI NO: 3

ÖNSÖZ

Gümrük Birliği süreci ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 1996 yılını KOBİ yılı olarak ilan etmesiyle birlikte küçük işletmeler olarak nitelendirilen Türk KOBİ'lerinin önemi hayli artmış bulunmaktadır. Türk imalat sanayinin % 98' ini oluşturan KOBİ' ler, yatırımlarının % 27-28 ve istihdamın da % 58.8 'ni karşılıyor. Bu denli büyük potansiyele sahip olan KOBİ'ler toplam finans kaynakların ise yalnızca % 5 'inden yararlanabiliyor. Günümüz dünyasında iç ve dış rekabet üstünlükleri kazanmalarını istediği KOBİ'lerimiz için bir dizi çalışma planlanmıştır. Bu planlanmış olan çalışmalar odamız tarafından İpek Yolu dergimiz, Odamızda düzenlenen paneller, seminerler düzeyinde küçük işletme sahiplerini aydınlatmakta hayli faydalı olduğu kanısındayız. KOBİ'lerin en büyük problemlerinin krediler olduğunu bilmekteyiz ve bu Devlet kredilerinin Resmi Gazete Tebliğ leri, Halkbank' ın vermiş olduğu Krediler' in nasıl alınacağı, işletmelerin sorunlarının neler olduğu, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve KOBİ Danışma merkezleri'nin telefonlarını siz üyelerimiz için bu küçük kitapçıkta toplanmış bulunmaktadır.

Bu kitapçığımız, İç Ticaret Servisimizce hazırlanmış olup, KOBİ'ler için finansman ve hukuki çerçevede bir başvuru bilgileri sunmaktadır.

Çalışmalarımızın Konyalı hemşehrilerimize, KOBİ'lerimize yararlı olmasını diliyor, Cenab-ı Hakk'tan hayırlı kazançlar nasip etmesi niyaz ediyoruz.

Hüseyin ÜZÜLMEZ
Konya Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

- 1-) KOBİ (Küçük Ve Orta Ölçekli İşletme Nedir) ? 1
- 2-) KOBİ ' lerin Sorunları..... 1
- 3-) Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Ve Kobi'ler5
- 4-) KOBİ'lere ve SDS' lere Yönelik Devlet Yardımları ve Destekler.....7
- 5-) Türkiye Halk Bankası Soru Ve Cevapları İle KOBİ Yatırımlarına Uyguladığı Destek Paketi. 14
- 6-) KOBİ Yatırımlarında Devlet Yardımları İle İlgili Tebliğ (16-Ekim-1996) Sayı:2278922
- 7-) KOBİ Yatırımlarında Devlet Yardımları İle İlgili Tebliğ (31-Ekim-1996) Sayı:2280327
- 8-) Halkbank' tan Kobi Kredisi Alacaklar İçin İzlenecek Yol.35
- 9-) KOBİ' ler İçin Danışma Merkezleri.....36

"KOBİ"

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETME NEDİR ?

Bilindiği gibi, ülkemizde Küçük ve Orta Ölçekli işletmeler için herkesin kabul ettiği geçerli bir tanımlama yapmak oldukça güçtür. Bunun için farklı kurumlar farklı kriterler kullanmışlardır. DİE kriterine göre 1 ila 9 işçi çalışan istihdam eden işletme "**küçük**" 10 ila 24 işçi çalışan istihdam eden işletme "**orta**" 25 ve daha yukarı sayıda işçi çalışan istihdam eden işletme "**büyük işletme**" kategorisine girmektedir. Halkbank ise en çok 100 işçi çalışan istihdam eden ve 600 milyon TL. değerinde makina parkına sahip olan işletmeler "**küçük**" 100 ila 250 işçi çalışan istihdam eden ve toplam sabit yatırımları 6 milyar TL. olan işletmelere "**büyük**" işletme olarak değerlendirilmekte, Bazı kuruluşlara görede nitelik ve niceliklerine, potansiyel üretim güçlerine, yanlarında çalıştırdıkları kişi sayısına göre ayrı bir tanım getirmiştirki örneğin, 1 ila 200 arasında işçi çalıştıran işletmeler "**Küçük ve Orta ölçekli işletmeler**" 200'den fazla işçi çalıştıran işletmeler de "**Büyük ölçekli işletmeler**" olarak tanımlanmaktadır.

KOBİ'LERİN SORUNLARI

Ülkemiz Ekonomisinin temel dinamiğini oluşturduğu, toplumsal ve hatta politik sistemimizde çok önemli konuma sahip oldukları imalat sanayiinde yer alan tüm işletmelerin %98'ini, toplam istihdamın %53'ünü ve katma değer %38 payını KOBİ'lerin yarattığı artık günümüzde iyice anlaşılmıştır.

Türkiye'de Genel olarak KOBİ'lerin sorunları, İstihdam, Girdi temini, Üretim, İhracaat, Pazarlama, Finansman, Yönetim, Eğitim, Dışa açılma, Arazi temini, ve mali konular ile ilgilidir.

Türkiye'de KOBİ'lerin finansal yönlü sorunlarının başında kredi kaynaklarının yetersizliği, kredi temininin ve geri ödemelerinin zorluğu gelmektedir. Bunların sermaye rezervlerinin ve öz sermaye-

lerin yetersiz olması, yatırım kapasitelerini azaltmaktadır. Gelişmiş ülkelerde bakıldığında, ülke ekonomisinde fevkalade öneme haiz bu kuruluşlara en büyük desteğin kamu otoritelerinden geldiği görülmektedir.

İSTİHDAM: Konya ve Türkiye'de istihdamın arttığı işletmeler KOBİ'lerdir. Küçükten başlayarak büyüyen sürekli istihdam yaratan özellikleri ile Türkiye'nin en büyük sorununa, işsizliğe çare olmuşlardır. Ölçüleri ne olursa olsun esas olarak yatırım ve istihdam içerisindeki payları, çok büyüktür. KOBİ'ler daha az yatırımla daha çok kişiye istihdam sağlamak, daha çok kişiye mesleki ve teknik eğitim vermek, ferdi tasarrufları teşvik etmek, yönlendirmek ve hareketlendirmek, politik ve sosyal sistem içerisinde denge ve istikrar sağlamak, Endüstriyel talep değişikliklerine ve çeşitliliklerine daha kolay uyum göstermek, büyük sanayi kuruluşları için destek ve tamamlayıcılık görevi üstlenmek, teknolojik yeniliklere daha çabuk adepte olabilmek, yönetim şekli, sermaye bağımlılığı ve sahiplik özelliği nedeniyle bürokratik sorunları büyük ölçüde hissettirmek gibi son derece önemli fonksiyonlara sahip bulunmaktadır.

GİRDİ TEMİN: Bugün KOBİ'lerin değil büyük sanayinin de içinde bulunduğu en büyük sorunlardan biri, hammadde darboğazı ve hammaddedeki kalite problemleridir. Son zamanlarda artan ihtiyaca karşılık, hammadde yarı mamül üretiminde yeni yatırımlara gidilmemesi mamül üretimde darboğazlara yol açmaktadır. Talebe karşılık vermek için hammadde üreten kuruluşların kapasitelerinin zorlanması ise özellikle kalite denetimi üzerinde olumsuz etkiler yapmaktadır. Bu darboğazı yenmek için ithalata başvurulmakta, ancak gerek ithal edilen malzemede standardın sipariş aşamasında iyi belirlenmemesi gerekse ithal sonrası ortaya çıkan kalite ve uygunluk sorunları büyük ekonomik kayıplara neden olmaktadır. KOBİ işletmeleri, ham veya yarı mamul alımlarında, sipariş miktarları düşük olduğundan kamu sektöründen direkt alım ve direkt ithalat yollarına gidememekte ve yurtiçi piyasada hakim olan aracı ticari unsurlara başvurmak zorunda kalmaktadırlar. KOBİ'ler maliyetin en önemli kalemi olan malzeme temininde biraraya gelerek çok ortaklı malzeme alım işletmeleri kurabilirler. Maliyetlerin düşmesinde KİT'ler KOBİ'lere avantajlı malzeme satışı sağlayabilir. Yaygın çok kullanımı

olan araç- gereç ve hammaddelerin temini ve dağıtımını için ortaklıklara ihtiyaç vardır.

ÜRETİM: İstikrarsız ekonomik ortamda KOBİ'ler tam kapasite ile çalışmamaktadır. Bu yüzden gerekli yatırımlar yapamamaktadırlar ve teknolojide çağın gerisinde kalmaktadırlar. Dışa açılımda en önemli sorunlar rekabette fiyat ve kalitede verimlilik başlıca sorunlardır. Bu konuda üniversite ve ilgili kuruluşlar KOBİ'lere yardımcı olmalıdır. İşbirliği sağlamada KOBİ'lere teknolojik yatırım, makina parkları, temininde özel teşvikler sağlanmalıdır. Teşvikler ihtiyacı olan yatırımcıya verilmelidir. Bürokratik işlemler basitleştirilerek kolaylaştırılmalıdır.

İHRACAT: İhracaat yapabilmeleri, rekabet edebilmeleri için KOBİ'lere dünya fiyatlarından enerji kullanılmalıdır. KOBİ'ler profesyonel yönetici istihdam etmeli, eğitime önem vermelidirler, KOBİ'ler AR-GE çalışmalarına, teknolojik yeniliklere ve modern sisteme geçmelidirler, Bilgi işlem sistemleri kurmalıdırlar.

KOBİ'ler yurtdışı fuarları gezmeli, izlemeli, yenilikleri takip etmelidirler. En önemlisi KOBİ'ler kendi arasında dayanışma göstermeli, birbirlerinden teknoloji, makina bilgi olarak yararlanmalıdırlar. Ortak çalışma bilinci oluşturulmalıdır.

PAZARLAMA: KOBİ'lerin en önemli problemlerinden biride pazarlamadır. Büyük firmalar bile yeni pazarlar bulma konusunda sıkıntı çekerken KOBİ'lerin bu problemten etkilenmemeleri imkansızdır. Gümrük Birliğinden önce iç piyasaya mal satan firmaların dahi yeni pazarlar araması gerekmektedir. İşçiliğimizin ucuz olması pazar payımızın artacağı anlamına gelmez. Yurt dışına mal satmada aracı firmalar, kullanılmaktadır. KOBİ'ler bireysel olarak dış pazarlara girememekte bilgi, finans, yetişmiş teknik eleman problemleri yaşanmaktadır. KOBİ'ler modern pazarlama teknikleri öğrenmek ve uygulamak zorundadırlar. Tanıtma ve satış sonrası hizmetlere çok önem vermelidirler. KOBİ'ler kendi aralarında pazarlama alanında örgütlenmeli, şirketleşmelidirler. Çok ortaklı sektörel dış ticaret şirketleri kurmalıdırlar. Pazar araştırması yapmalıdırlar.

FİNANSMAN: KOBİ'lerin en önemli sorunu başlangıç sermayesi yetersizliğidir. Bankalar KOBİ'lere daha uygun krediler vermelidirler. Krediyi ipoteye değil projeye kredi vermelidir. Halkban-kası

kredi hacmi artırılmalı ve sürekli devam etmelidir. KOBİ'ler yabancı şirketlerle ortaklıklar, lisans antlaşmaları yaparak finans, pazar ve üretim sorularına çözüm bulabilirler. İşyeri açma, inşaat, iskan, ruhsat, vergi daireleri vs. konularında bürokratik zorluklar yaşamaktadırlar, Teşvikler KOBİ'lerin anlayacağı kadar açık ve net olmalıdır. KOBİ'lerin uluslararası alanda rekabet etmelerine yardımcı olmalıdır. Yabancı sermaye girişi kolaylaştırılmalıdır. Yeni Organize sanayi bölgeleri kurulmalı ve teşvik edilmelidir. İhracaat ve üretim teşvik edilmelidir.

YÖNETİM VE PERSONEL SORUNLARI: KOBİ'ler kuruluş ve yapıları gereği küçük ölçekte başlayıp gittikçe büyüyen işletmelerdir. Kurucular aynı zamanda yöneticilik yapmaktadır. Firma büyüdükçe işletme sahibinin içinden çıkamayacağı yönetim problemleri oluşmakta; usta iken yöneticiliğe geçmesi, müdür hatta genel müdür seviyesine ulaşması, hem yönetim hemde üretimle ilgilenmesi kendilerini geliştirmelerine engel olmaktadır. Firma büyüdükçe profesyonel bir yönetici, muhasebe sistemi, bir veya iki mühendis ve vasıflı işgücü ister. Ancak KOBİ'ler finans sıkıntısı sebebiyle bu tür istihdamları gerçekleştirmekte zorlanmaktadırlar.

SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ VE KOBİ'LER

Küçük ve Orta Boy İşletmelerin ihracat sorununu çözmede en iyi imkan "Sektörel Dış Ticaret Şirketi" şeklinde örgütlenmelidir. İhracat sektörü içinde bir organizasyon (SDTŞ) ile dünya pazarlarına girebileceği gibi, finansman, tedarik, nakliye, sigorta ve gümrükleme gibi hizmetlerde uzmanlaşma, etkinlik ve ucuzluk sağlanabilir. KOBİ'lerin modern pazarlama ve satış tekniklerini uygulamaları, böylesine yeterli organizasyon yer alan içinde yer alan kadrolarla mümkündür.

Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, 22.12.1995 tarihli İhracaat rejimi kararıyla KOBİ'lerin bu konudaki faaliyetlerinin desteklenmesini hükme bağlamıştır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı en son 26.12.1996 tarihli tebliği ile Sektörel Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (SDTŞ) için yeni düzenlemeleri yürürlüğe koymuştur.

SDTŞ statüsünde kurulacak şirket ve ortaklarda aranan şartlar şunlardır.

- 1-) Şirketler 1 - 200 arasında işçi istihdam edecekler.
- 2-) Aynı ürün dalında çalışacaklar.
- 3-) En az 10 küçük ve orta büyüklükte şirket biraraya gelecek.
- 4-) Ödenmiş sermaye en az 10 milyar ve statü Anonim Şirket olacak.
- 5-) Kalkınmada öncelikli yörelerde asgari 5 KOBİ ve sermaye ise 5 milyar olabilecek.
- 6-) Yine kalkınmada öncelikli yörelerde, ayrı sektörden KOBİ'ler SDTŞ kurabilecekler.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri uygulaması ile KOBİ'lerin sağlayacağı yararlar arasında şunlar sayılabilir.

- 1-) KOBİ'ler yeni pazar ve alıcı bulabilecekler.

- 2-) Uzun vadeli yatırım ve üretim yapabilecekler.
- 3-) Hammaddelerini ucuz ve toptan alabilecekler.
- 4-) Büyük siparişler alınabilecek ve pazarlık güçleri artacak.
- 5-) Ortak ihracaat sisteminin kolaylık ve ucuzluğundan yararlanabilecekler.
- 6-) Yabancılar karşısında güçlü çıkıp, anlaşmalarda pazarlıklarını lehlerine yapabilecekler.
- 7-) Eximbank dış ticaret kredi işlem ve yararlarını elde edecekler.
- 8-) Ortaklar arası bilgi alışverişi ile KDV vb. sorunlarında ortak hareket edebilecekler.

KOBİ'LERE VE SDS'LERE YÖNELİK DİĞER DEVLET YARDIMLARI

A-EXIMBANK KREDİLERİ :

1-) Küçük ve Orta Boy İşletmeler İhracaat Kredisi (TL) :

Kapsam: 1 - 150 İşçi çalıştıran imalatçı/ ihracatçı işletmelere ihracaat faaliyetlerine ilişkin finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla T. Halk Bankası ve Vakıfbank aracılığı ile kullanılır.

Faiz Oranı: %50 (+ 3 puan aracı Banka Komisyonu)

Vade : 210 gün

Kredilendirme Oranı: FOB ihracaat tutarının % 100' ü

Firma Limiti:20 Milyar TL.

2-) Hedef Pazar İhracaat Döviz Kredisi :

Kapsam: 1 - 150 işçi çalıştıran imalatçı veya İmalatçı/ihracatçı işletmelere ihracaat faaliyetlerine ilişkin finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla T. Halk Bankası aracılığı ile ABD \$ veya DM olarak kullanılır.

Faiz Oranı: Faiz oranı vadeye göre farklılık göstermektedir. (Üç ay vadeli işlemlerde LIBOR eksi 2, dört ay vadeli işlemlerde Libor eksi 2, altı ay vadeli işlemlerde Libor eksi 1, dokuz ay vadeli işlemlerde Libor)

Vade : Vade en fazla 9 ay olup, kredi 3 - 4 - 6 ay vadeli olarak da kullanılmaktadır.

Kredilendirme Oranı: FOB ihracaat tutarının % 100'dür.

Bir firmanın bir defada kullanabildiği maksimum kredi 1 Milyon ABD \$' dır

3-) Sevk Öncesi İhracaat TL Kredisi : Faiz oranı % 50, vade 120 gün, mala göre değişir. Kredilendirme tutarı % 75, aracı bankalarca kullanılır, 3 puan aracı banka tarafından ilave edilir. Firma limiti 80 Milyar TL.

4-) DTSS ve SDS Kısa Vadeli Senet Reeskont ve Döviz İhracaat Kredileri :

Kapsam: DTSS ile SDS'lerin ihracaat faaliyetleri ile ilgili finansman ihtiyaçlarının karşılanmasını amaçlayan kredi programıdır.

Firmaların TL. kredi olan Kısa Vadeli Senet Reeskont Kredisi (KVSrk) ile döviz kredisi olan Kısa Vadeli Döviz Kredisi'nden (KVVK) yararlanabilmeleri için takvim yılı itibarıyla DTM tarafından DTSS veya SDS statüsü verilmiş olmaları ve Eximbank'ça kredibilitelerinin olumlu bulunması gerekmektedir.

Firmaların sunacakları proje tutarına uygun olarak Banka tarafından belirlenecek oranlarda kredi kullanılmaktadır.

Faiz Oranı: KVSrk'nın faiz oranı TCMB tarafından kısa vadeli reeskont işlemlerine uygulanan iskonto faiz oranının iki puan altındadır. KVVK için 3 aylık vadeye LIBOR eksi 2, 4 aylık vadeye LIBOR eksi 2, 6 aylık vadeye LIBOR eksi 2, 9 aylık vadeye LIBOR oranında faiz uygulanmaktadır.

Vade: KVSrk için 90 gün, KVVK için 270 gündür.

5-) Performans Döviz Kredisi : İstanbul şubesi tarafından doğrudan kullanılır. En az 250 bin \$ 'lık ihracaat yapmış olmalı, vadelerine göre (3 - 4 - 9 ay) LIBOR 2 ile LIBOR arasında değişmektedir.

6-) İlk defa İhracaat Yapacak Olan Firmalara Kullanılacak TL Kredi :

Limit 5 Milyar TL. kredilendirme oranı % 75, faiz oranı halen %40

B- HALK BANKASI'NIN KOBİ'LERE YÖNELİK FİNANSMAN DESTEKLERİ:

01.08.1995 Tarihinden İtibaren Faiz Oranları

1-) SANAYİ KREDİLERİ FAİZ ORANLARI :

A-Taksitli Kredi Faiz Oranları:

Küçük Sanayi Kredisi: Faiz % 75, Vade :3 - 6 yıl , Limit: 15 Milyar TL.

Orta Ölçekli Sanayi Kredisi: Faiz % 85, Vade : 3 - 8 yıl , Limit: 30 Milyar.

B-Aylık Eşit Taksitli Kredi Faizleri:

Küçük Sanayi Kredisi:

Faiz % 5.5, Vade: 6 ay, Limit:2.5 Milyar TL.

Faiz % 5.75, Vade:12 ay,

Faiz % 6, Vade :24 ay,

Orta Ölçekli Sanayi Kredisi:

Faiz % 6.25 , Vade : 6 ay, Limit:30 Milyar

Faiz %6.50, Vade :12 ay,

Faiz %7, Vade:24 ay,

2-)KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ (KOS 1) ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ (KOS 2) TESİS - İŞLETME KREDİLERİ FAİZ ORANLARI:

A-Taksitli Kredi Faiz Oranları:

Küçük Sanayi Kredisi:

Faiz %72, Vade :3 yıl, Limit:2.5 Milyar TL.

Orta Ölçekli Sanayi Kredisi:

Faiz %82, Vade:3 yıl, Limit: 10 Milyar TL.

B- Aylık Eşit Taksitli Kredi Faizleri:

Küçük Sanayi Kredisi:

Faiz %5.25, Vade: 6 ay, Limit:2.5 Milyar TL.

Faiz %5.50, Vade:12 ay,

Faiz %5.75, Vade: 24 ay,

Orta Ölçekli Sanayi Kredisi:

Faiz %6, Vade: 6 ay, Limit:10 Milyar TL.

Faiz %6.25, Vade:12 ay,

Faiz %6.50, Vade: 24 ay,

C- İHRACATI TEŞVİK KARARI:

Madde 8- DTSSŞ ve SDŞ'ler İTB kapsamında yapacakları ithalatlarına; teminat yerine geçmek üzere, bu ithalattan doğacak gümrük vergisi ve fon tutarının % 1 'ni nakit olarak Eximbank nezninde bulunan "teminat sigortası" hesabına yatırılmasını müteakip ilgili gümrüklerce müsaade edilir.

D- YATIRIM TEŞVİK KARARI:

Hazine Müsteşarlığının 17.10.1995 ve 22436 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 95/5 sayılı "KOBİ'lerin Desteklenmesi Hakkında Tebliği.

KOBİ'lere yönelik Hizmet Yatırımlarının Desteklenmesi

Madde- 1

KOBİ'lerin teknik danışmanlık, kalite - kontrol kalibrasyon ve ürün geliştirmeye yönelik taleplerini karşılayacak ve KOSGEB tarafından onaylanacak yatırımlara Fon kaynaklarından kredi verileceği hükme bağlanmıştır. Yatırımların kredilendirilebilmesi için KOSGEB ile yatırımcı arasında en az 5 yıllık süreyi de kapsayan T.C Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca uygun görülmüş bir hizmet sözleşmesi aranır. Ancak toplam sabit yatırım tutarının 10 Milyar TL'yi aşması (Kalkınmada Öncelikli Yörelere 6 Milyar TL.) gerekmektedir.

Makina Teçhizat Alımlarının Desteklenmesi:

Madde- 2

Şartları aşağıda belirlenmiş KOBİ'lere ait yatırımlar "Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fon'u kaynaklarından kredilendirilmektedir. Bu destek tedbirinden;

-En çok 100 işçi çalıştıran,

-Gerçek usule göre defter tutan,

-Mevcut sabit yatırımın tutarı, arsa-bina hariç, bilanço net değeri en az 2 Milyar TL, en çok 30 Milyar TL'na kadar olan KOBİ'ler istifade edebileceklerdir.

Kredi desteğinden yararlanacak KOBİ'lerin imalat sanayi sektöründe faaliyet göstermeleri şartı aranacaktır. Kredilendirilecek makina- teçhizat yeni ve kullanılmamış olacaktır.

Kredilendirilecek olan yatırımlar,

a-) Dokuma- giyim deri-kösele

b-) Ana sanayi/yan sanayi ilişkisi içinde yan sanayi niteliğinde; otomotiv, makina, imalat, madeni eşya, elektrik, elektro teknik, elektronik, lastik plastik, kimya, orman ürünleri sanayi sektörlerinde komple yeni yatırım dışındaki makina-teçhizat yatırımları olacaktır.

Söz konusu KOBİ yatırımlarına ait toplam sabit yatırım tutarının azami 10 Milyar TL. (Kalkınmada Öncelikli Yörelere %40) olması gerekmektedir. Fon kaynaklarından kullanılacak kredi miktarı; aracı bankanın kendi kaynaklarından kullanacağı asgari 4 yıl vadeli Yatırım Kredisi tutarının 2 katını ve 2 milyar TL'ni aşamaz.

Finansal Kiralama:

Yukarıda belirtilen KOBİ yatırımları finansal kiralama şirketi aracılığıyla da ayrıca kredilendirilebilir. Bu krediden yararlanabilmek için finansal kiralama şirketinin aracı bankaya başvurulması gerekir.

Finansal kiralama şirketi, yatırımcı ile akdettiği askari dört yıllık kiralama sözleşmesine ilişkin Müsteşarlıkça talep edilen bilgi ve belgeleri aracı banka vasıtasıyla Müsteşarlığa beyan etmektedir.

Faiz ve Geri Ödeme:

Öngörülen kredilerin ödenmesinde Türkiye Halk Bankası aracılık eder. Fon kaynaklarından kullanılan kredilerin faizleri; Kalkınmada Öncelikli Yörelerde yapılacak yatırımlarda %40; diğer yörelere yapılacak yatırımlarda ise %50'dir, Anapara ve faiz ödemeleri, ilki 1'nci yılın sonunda başlamak üzere, toplam dört yılda 8 eşit taksitte yapılır.

Fon kaynaklı kredi verilmesi işlemi sırasında alınacak teminata ait esaslar, krediyi verecek aracı banka tarafından belirlenir.

E- PKKK'NUN 01.06.1995 TARİHLİ DEVLET YARDIMLARI KARARLARI:

1-) Pazar Araştırması Desteği : 01.06.1995 tarihli 95/4 sayılı PKKK öngörülen uygulamada Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit edilecek hedef pazarlarda küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) ile bu tür işletmelerin biraraya gelerek oluşturacakları sektörel dış ticaret şirketleri (SDŞ) yararlanabilecektir.

Tanıtım faaliyetinde bulunan ülkede, basın ve reklam araçlarında yer alacak 3.000 \$' 1 geçmemek kaydıyla tanıtım harcamalarını ve sözkonusu ülkeye götürülen numune ürünün taşıma masraflarının %50' sini (500 \$ ' 1 geçemez) ve - bir firma temsilcisinin ilgili ülkeye gidiş - dönüş uçak bileti bedelinin (500 \$' a kadar) karşılanmasını kapsamaktadır.

2-) Yurt Dışında Düzenlenen Fuar ve Sergilere Milli Düzeyde veya Münferiden Katılımın Desteklenmesi: Bu destek sadece SDŞ' lere özgü olmamakla beraber, yurt dışında düzenlenen fuar veya sergiler için, Türkiye adına milli katılımı gerçekleştiren organizatör firmaların organizasyonunda söz konusu fuarlara iştirak eden firmalar ile yurt dışındaki fuarlara bireysel olarak katılan firmaların katı-

lım ücretlerinin % 40'nın (milli katılımında firma başına 5000 \$ aşmaz, bireysel katılımında 6000 \$) karşılanması esasına dayanacaktır.

3-) Yurt Dışı Ofis ve Mağaza Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi: Bu destek, firmalar tarafından Türkiye dışında halihazırda mevcut veya yeni açılacak olan ofis ve mağazaların kuruluş ve işletme giderlerinin belirli bir kısmının karşılanmasını kapsamaktadır. Ayrıca bu karar kapsamında sağlanacak destekle, kurulacak veya halen mevcut yurt dışında ofis ve/veya mağazaları bulunan firmaların, mağaza, ofis açmada sabit varlıkların bir karelik alımında doğacak masraflarının 5000 \$' 1 geçmemek kaydıyla %10' unu,

-Kira masraflarının yıllık 10000 \$ geçmemek kaydıyla %50' sinin,

-Doğrudan doğruya veya bir PR firması ile yaptıkları reklam giderlerinin yıllık 10000 \$ ' 1 geçmemek kaydıyla % 20' sinin, karşılanması mümkündür.

TÜRKİYE HALK BANKASI SORU VE CEVAPLARI İLE KOBİ YATIRIMLARINA UYGULADIĞI DES- TEK PAKETİ

1-) KOBİ ' lere Yönelik Teşvik Uygulanmasının Amacı Nedir?

Bu uygulama, Gümrük Birliği ve sonrasında gerçekleşecek olan Avrupa Birliği içinde, ekonomik uyum sorunları ile karşı karşıya kalacağı düşünülen Küçük ve Orta Boy İşletme (KOBİ) ' lerin kalkınma planı ve yıllık programlara uygun olarak korunmaları, teşvik edilmeleri, üretim kalite ve standartlarını artırmaları veya ürün geliştirmeye yönelik taleplerini karşılamaları, istihdam yaratmaları ve Gümrük Birliği içerisinde rekabet edebilmeleri amacını taşımaktadır.

2-) KOBİ Teşvik Unsurlarından Hangi İşletmeler Yararlanabilir?

a-) Yukarıda belirlenen amaç içinde;

--Faaliyetleri ve yatırımları imalat sanayi sektöründe olan,

--İşyerinde 150 kişiye kadar işçi çalıştıran,

--Kanuni defter kayıtlarında arsa ve bina hariç, makina - teçhizat, tesis taşıt araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları toplamı net 50 milyar TL.' sını aşmayan,

--Kararnamelerin belirlediği şekilde; Kalkınmada Öncelikli Yörelerde % 30, Diğer Yörelerde % 40 olmak üzere, yatırımı gerçekleştirebilecek özkaynağa sahip olan,

--Halkbank tarafından yapılacak mali ve teknik değerlendirmelerde olumlu bulunan, piyasada ticari itibar sahibi olan ve yaptığı işle ilgili bilgi ve tecrübesi bulunan,

Küçük ve Orta Boy işletmeler (KOBİ)'ler yararlanabilmektedir.

b-)Bu işletmelerin; protesto, çek yasağı, haciz veya icrası, konkordato veya iflası olmaması gerekmektedir.

3-)Teşvik Unsurlarından Yararlanmak İçin Ne Yapılması Gereklidir?

KOBİ'lere yönelik teşvik unsurlarından yararlanabilmek için "Teşvik Belgesi" alınması gereklidir.

4-)Teşvik Belgesi Nasıl Alınır?

Teşvik unsurlarından yararlanmak isteyen KOBİ 'ler Teşvik Belgesi çıkartmak üzere doğrudan en yakın Halkbank şubesine başvuruda bulunacaklardır.

Bundan sonra KOBİ 'ler kendilerine verilen "KOBİ Teşvik Belgesi Başvuru Formu"nu eksiksiz doldurup ilgili Halkbank şubesine geri vereceklerdir.

Halkbank Şubesi başvuruda bulunan kişi hakkında gerekli araştırmayı yaparak, kendisine (gerekli şartlara sahip bulunanlara) olumlu veya (gerekli şartları taşımayanlara) olumsuz bir cevap verecektir.

Başvurusu reddedilenlere, bunun gerekçesi de belirtilecektir. Başvurusu olumlu bulunan KOBİ 'ler Halkbank Şubelerinden aldıkları (mevcut kapasiteleri ve mevcut makine teçhizatları ile çalıştırdıkları işçi sayısını gösteren) bir formu yatırımın bulunduğu yerdeki Ticaret Odası veya Sanayi Odasına tastik ettirilecektir.

Daha sonra da Halkbank tarafından istenecek (KOBİ hakkındaki genel bilgiler ve yatırımla ilgili bilgiler ve yatırımın tutarı ve yatırımın finansmanı hakkındaki) bilgi ve belgeleri temin edecektir. Halkbank tarafından yapılacak Proje değerlendirme safhasından sonra;

Gerekli şartları taşıyan KOBİ' ler adına teşvik belgesi başvurusunu Hazine Müsteşarlığı'na Halkbank yapacak ve Hazine Müsteşarlığı' nın düzenleyip onayladığı Teşvik Belgesi yine Halkbank tarafından KOBİ ' lere ulaştırılacaktır.

5-)Teşvik Belgesi Kapsamında Hangi Teşviklerden Yararlanılmaktadır?

KOBİ Teşvik Belgesi Kapsamında;

a-) Fon Kaynaklı Kredi (Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu)

b-) Damga vergisi ve Harç İstisnası

c-) KKDF Kesintisi İstisnası.

d-) Yerli Makina ve Teçhizat KDV Desteği.

e-) Gümrük Vergisi ve Fon Muafiyeti

f-) Yatırım İndirimi.

g-) Finansman Fonu Desteği.

h-) İthal Makina ve Teçhizat KDV Ertelemesi.

i-) Finansman Kiralama Desteği.

J-) Bina İnşaat Harcı İstisnası.

k-) Kalkınmada Öncelikli Yörelerdeki Yatırımlarda Vergi, Resim, ve Harçlara

İlişkin İstisna ve Muafiyetler Sağlanabilmektedir.

Teşvik Belgesi kapsamında yapılacak yatırımın altı ay içerisinde tamamlanması gerekmektedir.

A-) Fon Kaynaklı Kredi Nedir? Nasıl Yararlanılır?

Fon Kredileri, sadece makine ve teçhizat ile hammadde (enerji temini hariç) alımlarına yönelik olarak kullanılabilir ve fatura karşılığında, makina ve teçhizat ile hammadde temin edilen firmaya ödenmektedir. Satın alınan yerli makina ve teçhizatın kredi vadesi boyunca, ithal makina ve teçhizatın ise 5 yıl süreyle elden çıkarılması mümkün değildir.

KOBİ' ler Fon'dan, aşağıda yeralan şartlar dahilinde kredi kullanabilmektedir.

Kredinin limiti:Kalkınmada Öncelikli Yörelerde ; Yatırım Kredisi Üst Limiti 20 Milyar TL. İşletme Kredisi Üst Limiti 5 Milyar TL.

Diğer Yörelerde; Yatırım Kredisi Üst Limiti 15 Milyar TL. İşletme Kredisi Üst Limiti 5 Milyar TL. olarak kullanılabilir.

Faiz Oranı: Kalkınmada Öncelikli Yörelerde yapılacak yatırımlar için %20, Diğer Yörelerde yapılacaklar için %30' dur.

Vade: Yatırım Kredilerinde 1 yılı ödemesiz dönem 3 yıl, İşletme Kredilerinde 1 yıl'dır.

Kredinin Ödenmesi:Yatırım Kredilerinde Anapara ve Faiz birinci yılın sonundan itibaren 5 eşit taksitle geri ödenir.

İşletme Kredisinde ise Anapara ve Faizin tamamı 1 yıl sonra bir defada ödenir.

Teminat:Teminat Proje'dir. Yönetici ve işletme sahiplerinin, mesleki bilgisi, tecrübesi, girişimciliği ve itibarıdır. Ayrıca Makina Rehni, Kefalet ya da ipotek gibi teminatlar firma mali bünyesi dikkate alınarak istenebilir.

Özkaynak Katkı Oranı:Yapılacak Toplam Yatırımın; Kalkınmada Öncelikli Yörelerde en az %30'nu, Diğer Yörelerde ise en az %40'ını, Yatırımcının, Özkaynaklarından karşılaması gereklidir.

Teşvik Belgesine Konu Yatırım Tutarı: Satın alınacak makina ve teçhizat ile hammadde tutarının en çok 50 milyar TL. olması gerekmektedir.

Ayrıca Halkbank, Kredi-Özkaynak ilişkisinin bozulmaması koşuluyla firmaya KOBİ koşullarında ek kredi verme imkanına'da sahiptir. Bu kredi de Teşvik Belgesi kapsamında kullanılabilir.

Fon Kredisinin ancak, Fon'dan Halk Bankasına kaynak aktarılması halinde kullanılacağı mümkün olacaktır.

B-) Bu Kredilerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Nedir?

KOBİ Teşvik Belgeli yatırımlar için, ihracaat veya döviz kazandırma taahhütünde bulunan KOBİ'ler 03.12.1988 tarih ve 3505 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi çerçevesinde;

Yatırım Kredileri ile bu belge kapsamındaki şirket kuruluşu, sermaye artırımını, gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescili, İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen (Kredi Sözleşmesi, İpotek Tesisi gibi) kağıtlar 31.12.1998 tarihine kadar damga vergisinden ve harçlardan istisna edilmişlerdir.

İşletme Kredileri yukarıda belirlenen istisna kapsamında değildir.

C-) Fon Kaynaklı Kredilerde KKDF Kesintisi Var mıdır?

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılacak kredili ithalat ile Belge kapsamında kullanılacak gerek Fon Kaynaklı Krediler, gerekse Halkbank Kaynaklı Kredilerde Kaynak kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) kesintisi uygulanmamaktadır.

D-) Yerli Makina ve Teçhizat KDV Desteği Nasıl Alınır ?

Teşvik Belgesi Kapsamında, satın alınan her türlü yeni ve yerli makina ve teçhizatın Katma Değer Vergisi, KDV Desteği olarak "Yatırımcıları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu'ndan ödenebilmektedir.

Bu ödeme (Teşvik Belgesinde gösterilmiş olması şartıyla) Hazine Müsteşarlığı tarafından ve Halk Bankası Şubeleri aracılığı ile yapılmaktadır. Ödemenin yapılabilmesi için Halk Bankasına talimat verilmesi ve Fon aktarılması gerekmektedir. Hammaddelere KDV Desteği sağlanmaktadır.

E-) Gümrük Vergisi ve Fon Muafiyeti Var mıdır ?

KOBİ Teşvik Belgeli yatırımlarda kullanılmak üzere Avrupa Birliği'ne Üye Ülkeler Dışındaki Ülkelerden ithal edilecek makina ve teçhizat %100 oranında Gümrük Vergisi Muafiyetine tabidir.

Ayrıca KOBİ yatırımları " Özel Önem Taşıyan Sektör Yatırımı " olduğundan, ithal edilecek makina ve teçhizat, İthalde alınan fondanda (5 Kalem dışında) muaftır.

Avrupa Birliğine Üye ülkelerden yapılacak ithalat Gümrük Birliği Anlaşması çerçevesinde gümrük vergisinden ve fonlardan (Bazı istisnalar hariç) muaf bulunmaktadır.

Global Listenin Hazine Müsteşarlığı tarafından onaylanıp, Halkbank tarafından yatırımcılara ulaştırılması dışındaki bütün işlemler Gümrük idareleri tarafından yürütülmektedir.

F-) Yatırım İndirimi nedir ? Nasıl Uygulanır ?

KOBİ Teşvik Belgesi almış olan yatırımcılar, Bilanço esasına göre defter tutan Gelir veya Kurumlar Vergisi mükelleflerine tanınan bir istisna olan yatırım indiriminden %100 oranında yararlanacaklardır. Ancak yatırım tutarının, Maliye Bakanlığı'nca belirlenen tutardan az olmaması gerekmektedir.

Bu desteğe ilişkin uygulamalar Maliye Bakanlığı'nca yürütülmektedir ve Yatırım İndirimi uygulamalarını içeren hususlar Maliye Bakanlığı'nın çıkardığı Tebliğler ile detaylı olarak açıklanmış bulunmaktadır.

G-) Finansman Fonu Nedir ? Nasıl Yararlanılır ?

Finansman Fonu, bir muafiyet ya da istisna uygulaması olmayıp, vergi ertelemesine yönelik bir düzenlemedir ve yatırım indiriminden faydalanan yatırımların finansmanında kullanılmaktadır.

Uygulamada, öteden beri faaliyetlerine devam eden ve hesap dönemini karlı kapatan işletmeler, Kurumlar Vergisi matrahlarının %25'ini (yapılacak yatırım tutarını geçmemek üzere) T.C. Merkez Bankası Nezindeki Finansman Fonu'na (Her an paraya çevrilebilir Devlet Tahvili Hesabına) yatırırlar ve yıl içinde fiilen yapılan yatırım tutarını aşmamak üzere Hazine Müsteşarlığı'nca verilen Çekiş Müsadelere istinaden Hesaptan faydalanırlar.

Bu fondan yararlanmak isteyen yatırımcıların fon için gerekli hesabı açtıktan sonra Halk Bankası'na müracaat etmeleri gerekmektedir. Halkbank da çekiş hakkı müsadesi için, yatırımcı tarafından temin edilecek bilgi ve belgelerle, yatırımcı adına Müsteşarlık'tan talepte bulunmakta ve uygun bulunan yatırımlara Finansman Fonu Kolaylığı sağlanmaktadır.

H-) İthal Makina ve Teçhizatta KDV Ertelemesi Nasıl Uygulanır?

Hazine Müsteşarlığı tarafından verilen KOBİ Teşvik Belgelerinde gösterilen yatırım mallarının ithalinde ödenmesi gereken KDV'nin, bu verginin fiilen indirilmesinin mümkün olacağı tarihe kadar ertelenmesi kolaylığı olup, bu ertelemede 6183 sayılı Amme alacaklarının Tahsil usulü Hakkında Kanun'un süre ve tescil faizi ile ilgili hükümleri uygulanmamaktadır.

Bu uygulama KDV Kanunu ve çıkarılmış olan tebliğler çerçevesinde Maliye Bakanlığı'nca yürütülmektedir.

I-) KOBİ Teşvik Belgesi İle Finansal Kiralama Kolaylığından Nasıl Faydalanılır ?

Bir yatırımın gerçekleşmesi için gerekli makina ve teçhizatın tamamının veya bir bölümünün temini yollarından biriside Finansal Kiralamadır.

Halkbankası, askari sabit yatırım tutarı Kalkınmada Öncelikli Yörelere 3 milyar TL. Diğer Yörelere 5 milyar TL. olan yatırımlarda kiralaayanın ve kiracının birlikte müracaatları ile KOBİ Teşvik Belgesi talep etmeleri durumunda başvuruyu değerlendirmekte, uygun bulunduğu talepleri Hazine Müsteşarlığı'na göndermektedir.

Müsteşarlığın da onayladığı Finansal Kiralama İşlemleri için Teşvik Belgesi düzenlemekte kiralaayan ile kiracı mer'i mevzuat çerçevesinde destek unsurlarından yararlanabilmektedirler. Ancak Yatırım İndirimi istisnası, yasal olarak makina ve techizatın maliki durumunda olan kiralaayana sağlanmaktadır.

J-) Bina İnşaat Harcı İstisnası Nedir ?

Hastane, prevantoryum, sanatoryum, dispanser ve benzeri sağlık kuruluşları, her türlü fabrika, değirmen, sinai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler, organize sanayi bölgeleri ile küçük sanat sitelerinde yapılan her türlü bina inşaatı , Turizm Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı'nca desteklenmesi karara bağlanmış otel, motel ve benzeri turistik tesisler, belediyeler tarafından uygulanan Bina, İnşaat Harcından 2589 sayılı Kanun gereğince müstesna olup, bu kolaylık-

tan faydalanabilmeleri için ayrıca KOBİ Teşvik Belgesi almaları gerekli değildir.Uygulama ilgili Belediyelerce yapılmaktadır.

K-) Kalkınmada Öncelikli Yörelere Yapılacak Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harçlara İlişkin İstisna ve Muafiyetler Nelerdir?

Kalkınmada Öncelikli Yörelere yapılacak yatırımlar için arazi veya arsa tedariki işlemleri ile Sermaye Şirketlerinin (ve diğer bazı kuruluşların) kalkınmada öncelikli yörelere yapacakları Devletçe teşviki öngörülen yatırımlar dolayısıyla bina iktisap ve inşa etmeleri ve bunların devirleri ile bunların dışında kalan bazı sosyal amaçlı arazi veya arsa tedariki işlemleri 2982 sayılı Kanuna istinaden; Damga Vergisi, Emlak Vergisi, Harçlar, Resimler ve Belediye Gelirleri Kanunu Gereğince Alınan Vergi ve Harçlar ile bazı Vergilerden istisna veya muaf bulunmaktadır. KOBİ'lerin bu istisna ve muafiyetlerden yararlanabilmeleri için Teşvik Belgesi almaları gerekli değildir.

Bu uygulama çıkarılmış bulunan Tebliğler çerçevesinde Maliye Bakanlığı'nca yürütülmektedir.

T.C
RESMÎ GAZETE

16.EKİM.1996

SAYI:22789

KOBİ YATIRIMLARINDA DEVLET YARDIMLARI İLE İLGİLİ TEBLİĞ

AMAC

Madde 1- Bu karar, Gümrük Birliği ve sonrasındaki Avrupa Birliği içinde ekonomik uyum sorunları ile karşı karşıya kalacağı düşünülen Küçük ve Orta Boy İşletmelerin (bundan böyle KOBİ olarak anılacaktır) Kalkınma Planı ve yıllık programlara uygun olarak korunmaları, teşvik edilmeleri, üretim kalite ve standartlarını artırmaları ve/veya ürün geliştirmeye yönelik taleplerini karşılamaları, istihdam yaratmaları ve Gümrük Birliği içerisinde rekabet edebilmeleri amacını taşır.

KAPSAM

Madde 2- Bu karar, işyerinde en çok 150 işçi çalıştıran, kanuni defter kayıtlarında arsa ve bina hariç, makina - teçhizat, tesis, taşıt, araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları toplamı net 50 milyar TL'na kadar olan KOBİ yatırımlarının desteklenmesini kapsamaktadır. Bu tutar her yılbaşında önceki yılı ait 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artar. Söz konusu KOBİ yatırımları, yöre farkı gözetmeksizin, imalat sanayi sektöründe faaliyet göstermeleri şartı ile destek unsurlarından yararlandırılır.

TEŞVİK BELGESİ

Madde 3 - KOBİ'lerin makina - teçhizat ve hammadde (enerji temini hariç) alımlarının desteklenmesi amacı ile T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı (bundan böyle Müsteşarlık olarak anılacaktır) tarafından belirlenecek esaslara göre Teşvik Belgesi düzenlenir.

Yatırımcı adına düzenlenecek Teşvik Belgesi için Müsteşarlığa müracaat, yatırımcı adına Türkiye Halk Bankası (bundan böyle Halkbank olarak anılacaktır.) tarafından yapılır. Halkbank Teşvik Belgesine bağlanmasını talep ettiği yatırım ile ilgili olarak Müsteşarlıkça istenilen bütün bilgi ve belgeleri, Müsteşarlığın belirleyeceği bir format içinde temin eder. Bu bilgilerin doğruluğundan ve talebin bu karar ve ilgili tebliğlerle uygunluğundan Halkbank sorumludur. Bu formata havi formun Müsteşarlıkça belirlenen bilgi ve belgelere haiz kısımlarının, yatırımın bulunduğu yer Sanayi ve Ticaret Odası'nca tastik edilmiş olması şartı aranır.

UYGULANACAK DESTEKLER

Madde 4 - Bu Kararda söz konusu edilen KOBİ'lerin Teşvik Belgesi kapsamındaki yatırımları için Halkbank tarafından kullanılan yatırım kredilerine 3505 sayılı Kanun'un Geçici 2. madde şartları çerçevesinde damga vergisi ve harç istisnası uygulanır.

Madde 5 - Teşvik Belgesi Kapsamında KOBİ'lerce satın alınan her türlü yerli yerli makina ve teçhizattan alınan Katma Değer Vergisi, KDV Desteği olarak "Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu"ndan (bundan böyle Fon olarak anılacaktır.) ödenir.

KDV Desteğinden yararlanabilmek için satın alınan teçhizatın yeni ve kullanılmamış olması gerekmektedir.

Bu husus ile ilgili ödemeler Madde 3'de tanımlanan format dahilinde Halkbank tarafından yatırımcılara aktarılmak üzere Müsteşarlık'tan talep edilir.

Madde 6 - KOBİ'lere Fon'dan Kalkınmada Öncelikli Yörelerde 20 Milyar TL'na diğer yörelerde 15 Milyar TL'na kadar olmak üzere "fon kaynaklı yatırım kredisi " tahsis edilebilir. Bu tutar her yılbaşında önceki yıla ait 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artar. Ayrıca Halkbank da KOBİ'lerin talep etmesi halinde, Teşvik Belgesinde öngörülen özkaynak - kredi ilişkisinin bozulmaması kaydıyla ilaveten Teşvik Belgesi kapsamında kendi kaynaklarından Banka usul ve esasları çerçevesinde uygun görmesi halinde kredi kullanabilir.

KOBİ'lere Fon'dan 5 Milyar TL'na kadar "fon kaynaklı işletme kredisi" tahsis edilebilir. Bu tutar her yılbaşında önceki yıla ait 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artar. Ayrıca Halkbank da KOBİ'lerin talep etmesi halinde, Teşvik Belgesinde öngörülen özkaynak - kredi ilişkisinin bozulmaması kaydıyla 5 Milyar TL'na ilaveten kendi kaynaklarından Banka usul ve esasları çerçevesinde uygun görmesi halinde kredi kullanabilir.

Bu kredilerin kullanımında yatırımcı krediye konu toplam yatırımın Kalkınmada Öncelikli Yörelere en az % 30'unu, diğer yörelerde en az % 40'ını öz kaynaklardan karşılaması gerekmektedir.

Madde 7 - Desteklenecek yatırımlar için Halkbank'ın aracılığı ile fon kaynaklarından kullanılacak krediler ile Halkbank'ın kendi kaynaklarından kullanılacağı kredilerin usul ve şartları Halkbank'ın kullandığı Sanayi Kredileri esasına göre belirlenir.

Madde 8 - Fon Kaynaklarından kullanılan kredilerin faizleri; Kalkınmada Öncelikli Yörelere yapılacak yatırımlarda % 20, diğer yörelerde yapılacak yatırımlarda ise % 30 dur.

Madde 9 - Fon kaynaklı yatırım kredilerinin vadesi 1 yıl ödemesiz olmak üzere toplam 3 yıldır. Anapara ve faiz ödemeleri birinci yılın sonunda başlamak üzere 5 eşit taksitte ödenir. Fon kaynaklı işletme kredilerinin vadesi 1 yıldır. Anapara ve faiz ödemeleri birinci yılın sonunda defaten ödenir. Fon kaynaklı kredi verilmesi işlemi sırasında alınacak teminata ait esaslar krediyi verecek olan Halkbank'ca kendi kredi uygulamasına göre belirlenir.

Madde 10 - KOBİ yatırımları " Yatırım İndirimi " ve " Gümrük Muafiyeti " nden 26.12.1994 tarih ve 94/6411 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da belirlenen esaslar çerçevesinde istifade ettirilir. Bu karar kapsamı KOBİ'lerin yatırımları "Özel Önem Taşıyan Sektör" yatırımı olarak kabul edilir.

Madde 11 - Bu Karar Halkbank'ın KOBİ'ler ile ilgili kurduğu veya kuracağı Ortaklık veya iştiraklerindeki şirketlerin tüm faaliyetlerinde uygulanır.

Söz konusu İştirak veya Ortaklıklar, KOBİ'lerin gelişmelerine ve ekonomik faaliyetlerine yardımcı olmak, sanayileşmedeki katkılarını artırmak, mevcut tesislerinde ya da yeni kurulacak girişimlerine sermaye katkısında bulunmak, KOBİ'lerin teknoloji yaratma ve yenileme, yeni teknoloji içeren tesisler edinme, üretim kalite ve standart geliştirme amacıyla ihtiyaç duydukları finansmanı sağlayıcı yeni oluşumlarına ya da kurulmuş Ortaklıklarına iştirak etmek suretiyle risklerine katılmak, KOBİ'lere dönük danışmanlık, proje geliştirme, eğitim hizmetleri sunmak ve bu amaca dönük diğer sınayi ve ticari faaliyetlerde bulunmak amacıyla olmaları gerekmektedir.

TAKİP VE SORUMLULUK

Madde 12 - Yatırımın 6 ay içerisinde tamamlanması esastır. Yatırımın gerçekleşmesi ile ilgili takip, kontrol ve sorumluluk Halkbank'a aittir. Halkbank Teşvik Belgesinde kayıtlı destek unsurlarından birinin uygulanmasını müteakip 6 ay içinde, yatırımın gerçekleştiğini ve gerçekleşme ile ilgili mali ve fiziki verileri Müsteşarlığa bildirmek zorundadır. Halkbank Müsteşarlıkça istenilen tüm bilgi ve belgeleri, Müsteşarlığın belirleyeceği bir "Yatırım Tamamlama Formatı" içinde temin eder. Bu bilgilerin doğruluğundan ve tamamlanmış yatırımın bu karar ile ilgili tebliğlere uygunluğundan Halkbank sorumludur. Bu bildirim öngörülen süre içerisinde yapılmaması durumunda Teşvik Belgesine konu yatırım tamamlanmamış ve Teşvik Belgesi şartları yerine getirilmemiş sayılır.

Madde 13 - Fon Kaynaklı Kredi Uygulaması, geri alınması, takibi ve benzeri konulara ilişkin usul ve esaslar 26/12/1994 tarih ve 94/6411 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" hükümlerine göre yürütülür.

Bu Kararın uygulanmasında ortaya çıkacak tereddüt ve ihtilaflarda, Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Madde 14 - Belge Kapsamındaki makina ve teçhizatın satışı ve devri Halkbank aracılığı ile verilen ilgili kredilerin vadesi bitimine kadar yapılamaz.

YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

Madde 15- Bu Karar'ın yürürlüğe girmesi ile 94/6411 sayılı Karar'a ek " Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar " ın 10. maddesinin " B- Teşvik Belgesiz Yatırımlar" başlığı altındaki " İ. KOBİ'lerin Desteklenmesi "bendi ve bu hükümlere istinad eden ilgili Tebliğ2ler yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 16- Bu karar ile ilgili olarak Fon'dan yapılan aktarmalar ilgili Bakanın Onayı ile yapılır.

Madde 17- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 18- Bu Karar'ı Başbakanlık yürütür.

T.C

RESMİ GAZETE

31.EKİM.1996

SAYI:22803

KOBİ YATIRIMLARINDA DEVLET YARDIMLARI İLE İLGİLİ TEBLİĞ

Tebliğ No.96/3

AMAC

Madde 1- Bu tebliğ, Bakanlar Kurulu'nun 19.9.1996 tarih ve 96/8615 sayılı kara'ına istinaden Küçük ve Orta Boyİşletmelerin (bundan böyle KOBİ olarak anılacaktır)Devlet Yardımlarından faydalanma esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

KAPSAM

Madde 2- KOBİ' lerin, yöre farkı gözetilmeksizin (Serbest Bölgeler dahil) destek unsurlarından faydalanabilmeleri için;

- a- İmalat sanayi sektöründe faaliyet göstermeleri,
- b- İşyerinde azami 150 işçiye kadar istihdam sağlamaları,
- c- Kanuni defter kayıtlarında arsa ve bina hariç; makina teçhizat ,tesis, taşıt, araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları toplamının net 50 Milyar TL'na kadar olması

gerekmektedir.

Destek unsurlarından istifade edebilecek imalat sanayi sektörü işletmelerinin faaliyet sahaları, ekli listede yer almaktadır.Tereddüt halinde T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının (bundan böyle müsteşarlık olarak anılacaktır.) görüşü doğrultusunda işlem yapılır.Azami istihdam kaydının sağlanması hususu ile marka- teçhizat, tesis, taşıt,araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları(yeniden değerlendirilmesi yapılmış ise eklenerek ve varsa birikmiş amortismanları düşülerek hesaplanan)toplamı azami miktar kaydının sağlanması hususu Türkiye Halk Bankası (bundan böyle Halkbank olarak anılacak-

tır)tarafından tesbit edilir.Azami miktar her yılbaşında önceki yıla ait 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen Yeniden Değerleme Oranında artar.

Teşvik unsurlarından yararlanabilmek için teşvik belgesine konu makina- teçhizat veya hammadde yatırımının ,gerek yeni ve gerekse diğer tür yatırımlar için azami 50 Milyar TL olması gerekmektedir.Bu miktar her yılbaşında önceki yıla ait 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen Yeniden Değerleme Oranında artar.

Mevcut ve daha önceki yıllar mevzuatına göre Yatırım Teşvik Belgesi'ne bağlanmış olan makina teçhizat için ayrıca bu Tebliğin istinad ettiği Karara göre Yatırım Teşvik Belgesi mükerrer olarak talep edilemez.

MÜRACAAT USÜLLERİ VE YATIRIM TEŞVİK BELGESİ

Madde 3- KOBİ'lerin makine-teçhizat ve hammadde (enerji temini hariç) alımlarının desteklenmesi amacı ile Müsteşarlık tarafından Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenir.

Yatırımcı tarafından ilk başvuru, Halkbank'ın ilgili şubesine yapılır.Yatırımcının müracaat formuna istinaden Halkbank'ın ilgili şubesince yatırımcının başvurusu değerlendirilerek, kabulü halinde, yatırımcı gerekli bilgi ve belgeleri temin eder.

Yatırımcı adına düzenlenecek Yatırım Teşvik Belgesi için Müsteşarlığa müracaat, yatırımcı adına Halkbank tarafından yapılır.Halkbank Yatırım Teşvik Belgesine bağlanmasını talep ettiği yatırım ile ilgili olarak,bilgi ve belgeleri Müsteşarlığın belirleyeceği ayrı bir form içinde temin eder.Bu bilgilerin doğruluğundan ve talebin ilgili Karar ve tebliğlere uygunluğundan Halkbank sorumludur.Bu form içeriğinde yer alan bilgilerden Müsteşarlıkça "belirlenen kısımları,yatırımcı tarafından ek bir form ile yatırımının bağlı bulunduğu odaya (Sanayi Odası,Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odası) tasdik ettirilir.Yatırımcının bu odalardan birine kayıtlı olma-

ması halinde ise tasdik işlemi yatırımın bulunduğu yerdeki odaya (sanayi Odası,Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odası) yaptırılır.

YATIRIM TAMAMLAMA VİZESİ

Madde 4- Yatırımgerçekleşmesi ile ilgili takip, kontrol ve sorumluluk Halkbank'a aittir.Yatırım,Yatırım Teşvik Belgesinde kayıtlı destek unsurlarının birinin uygulanmasını müteakip en geç 6 ay içerisinde tamamlanır.Bu süre Fon Kaynaklı Kredinin Halkbank hesaplarına aktarılmasını müteakip üç ayı geçmemek üzere gecikme süresi kadar uzatılır.Tamamlama vizesi ile ilgili Müsteşarlık tarafından hazırlanıp Halkbank'a bildirilecek olan ve yatırımın gerçekleştiğini ve gerçekleşme ile ilgili mali ve fiziki verileri içeren bir " yatırım tamamlama formu", yatırımın tamamlanmasını müteakip Halkbank'ca Müsteşarlığa en geç yukarıdaki sürenin bitimini takip eden bir ay içerisinde gönderilir.Bu form içeriğinde yer alan bilgilerden Müsteşarlıkça belirlenen kısımları, yatırımcı tarafından ayrı bir form ile yatırımcının bağlı bulunduğu odaya (Sanayi Odası, Ticaret Odası ve Ticaret ve Sanayi Odasına) tastik ettirilir. Yatırımcının bu Odalardan birine kayıtlı olmaması halinde ise tastik işlemi yatırımın bulunduğu yerdeki Odaya (Sanayi Odası, Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odasına) yaptırılır. Tamamlanmayan veya Tamamlama formatı yukarıda belirlenen süre içerisinde Müsteşarlığa intikal etmeyen yatırımlara ait Teşvik Belgeleri iptal edilmiş sayılacaktır.

UYGULANACAK DESTEK UNSURLARI

Madde 5 - KOBİ yatırımlarına

- 1- Fon Kaynaklı Kredi,
- 2- Yatırım İndirimi,
- 3- Yerli Makina ve Teçhizatta KDV Desteği,
- 4- Gümrük Vergisi ve Fon Maliyeti,
- 5- Damga vergisi ve Harç İstisnası,

destekunsurları uygulanır.

Yatırımlara uygulanmak üzere yukarıda yer alan destekler ile bunların dışında Kanunlara istinaden öngörülen diğer destekler, Müsteşarlık tarafından verilen Yatırım Teşvik Belgesinde belirtilen değerler esas olmak üzere ilgili kuruluşlar tarafından mevzuatına uygun olarak tatbik edilir.

Bu destek unsurlarının ilgili mevzuatında yer alan tanımına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yatırımcılara duyurulmak üzere Müsteşarlık tarafından Halkbank'a bildirilir.

Halkbank aracılığı ile uygulanacak olan destek tedbirleri ise aşağıda yer alan maddelerde açıklanmıştır.

FON KAYNAKLI KREDİ

Madde 6 - Fon Kaynaklı Krediler, sadece makina - teçhizat ile hammadde (enerji temini hariç) alımlarına yönelik olarak kullanılabilir.

KOBİ' lere Fon'dan, aşağıda yer alan şartlar dahilinde, makina - teçhizat ve hammadde bedeli üzerinden kredi tahsis edilebilir.

Kredi Miktarı - Limiti :Kalkınmada Öncelikli Yörelerde; makina - teçhizat ve hammaddenin;

--Yatırım Kredilerinde, azami 20 Milyar TL.

--İşletme Kredilerinde, azami 5 Milyar TL. olmak üzere %70'i dir.

Diğer yörelerde; makina - teçhizat ve hammaddenin

--Yatırım Kredilerinde, azami 15 Milyar TL.

--İşletme Kredilerinde, azami 5 Milyar TL. olmak üzere %60'ı dir.

Faiz Oranı:Kalkınmada Öncelikli Yörelerde yapılacak yatırımlar %20, Diğer Yörelerde yapılacaklar için % 30' dur.

Vadesi: Yatırım Kredilerinde, 1 yılı ödemesiz dönem olmak üzere 3 yıl, İşletme kredilerinde, 1 yıl'dır.

Kredinin Ödenmesi: Yatırım Kredilerinde Anapara ve faiz birinci yılın sonunda başlamak üzere 5 eşit taksitle geri ödenir. İşletme Kredilerinde ise Anapara ve Faizin tamamı, birinci yılın sonunda defaten ödenir.

Özkaynak Katkı Oranı: Krediye konu makina - teçhizat yatırımının; Kalkınmada Öncelikli Yörelerde en az %30'unu, Diğer yörelerde ise en az %40'ını, Yatırımcının, Özkaynaklarından karşılaması gereklidir.

Fon Kaynaklı Yatırım ve İşletme Kredisi azami tutarları her yılbaşında önceki yıla ait 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen Yeniden Değerlendirme Oranında artar.

Ayrıca KOBİ'lerin talep etmesi ve Halkbank'ın da uygun görmesi halinde, Yatırım Teşvik Belgesinde öngörülen (makina - teçhizata ilişkin) özkaynak - kredi ilişkisinin bozulmaması kaydıyla, Fon Kaynaklı Kredilere İlaveten Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında Halkbank kendi kaynaklarından Banka usul ve esasları çerçevesinde Yatırım Kredisi ve İşletme kredisi kullanabilir.

Fon Kaynaklı kredi ödemeleri, Halkbank yetkili mercilerinin aldıkları kredi tahsis tarihi itibarıyla yapılır. Yapılan ödeme miktar ve tarihleri "Yatırım Tamamlama Formu'nda belirtilir.

Yatırımların gerçekleşmemesi veya Yatırım Teşvik Belgesinin iptal edilmesi halinde Fon Kaynaklı Kredi faiz oranı ; Fon Kaynaklı Kredinin ilk kullanıldığı tarihten, yatırımcının kredi anapara ve faizlerini vadelerinde ödememesi halinde ise temerrüde düşünülen tarihten itibaren,Halkbankın Kısa Vadeli Ticari Kredilere uygulayacağını ilan ettiği faiz oranına yükseltilerek,anapara (kredi),buna göre hesaplanacak faizi ile birlikte,yatırımcıdan Halkbank tarafından tahsil edilir.

Desteklenecek yatırımlar için Halkbank'ın aracılığı ile fon kaynaklarından kullanılacak krediler ile Halkbank'ın kendi kay-

naklarından kullandıracağı kredilerin usul ve şartları Halkbank'ın kullandığı Sanayi Kredileri esasına göre belirlenir.

YERLİ MAKİNA VE TEÇHİZATTA KDV DESTEĞİ

Madde 7- Yatırım Teşvik belgesi kapsamında satın alınan her türlü yerli (yurt içinde imal edilmiş) makine- teçhizattan alınan Katma Değer Vergisi "Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri teşvik Fonu"ndan (bundan böyle Fon olarak anılacaktır KDV Desteği olarak yatırımcılara ödenir.

KDV Desteğinden yararlanabilmek için satın alınan makina-teçhizatın yeni ve kullanılmamış olması gerekmektedir.

Bu husus ile ilgili ödemeler,Halkbank tarafından "Yatırım Tamamlama Formu" ile yatırımcılara aktarılmak üzere Müsteşarlktan talep edliir.

SARTLARIN İHLALİ

Madde 8- Yatırım Teşvik Belgesi şart ve karakteristiklerinin gereği gibi yerine getirilememesi halinde Müsteşarlık destek unsurlarını kısmen veya tamamen kaldırarak yararlanılan desteklerin geri alınmasını sağlayabilir.

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki yerli makine- teçhizatın satışı ve devri Halkbank aracılığı ile verilen ilgili kredilerin vadesi bitimine kadar, ithal makina-teçhizatın satışı ve devri ise beş yıl süre ile yapılamaz.

TAKİP VE SORUMLULUK

Madde 9- Fon Kaynaklı Kredi uygulaması, geri alınması, takibi ve benzeri konulara ilişkin usul ve esaslar 26/12/1994 tarih ve 94/6411 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" hükümlerine göre yürütülür.

Buna göre Fon Kaynaklı Krediler ile alakalı olarak anapara, taksit ve faiz ödemelerine ilişkin mükellefiyetlerin Halk Bankası

tarafından yerine getirilmemesi halinde T.C. Merkez Bankası'nca ilgili Bankanın karşılık hesabından, virman yapma yetkisi Hazine Müsteşarlığınca kullanılır. KDV iadesi desteğinin geri alınması ya da Fon Kaynaklı Kredinin iptal edilmesi karara bağlandığı durumlarda Hazine Müsteşarlığı aynı yetkiyi kullanır. T.C. Merkez Bankası virman yetkisini Müsteşarlığın yazılı talimatına uygun olarak gerçekleştirilir.

Halkbank yapacağı aracılık işleminden dolayı krediye tahakkuk eden faiz'in 4 puanını Komisyon olarak alır. Halkbank bunun dışında ücret, komisyon vb. isimler altında başkaca hiçbir karşılık talep edemez.

DİĞER HUSUSLAR

Madde 10 - Bu Tebliğde yer alan hususlar Halkbank'ın KOBİ'ler ile ilgili kurduğu ve kuracağı Ortaklık veya iştiraklerindeki şirketlerin tüm faaliyetlerinde uygulanır.

Söz konusu İştirak veya ortaklıklar, KOBİ'lerin gelişmelerine ve ekonomik faaliyetlerine yardımcı olmak, sanayileşmedeki katkılarını artırmak, mevcut tesislerinde ya da yeni kuracak girişimlerine sermaye katkısında bulunmak, KOBİ'lerin teknoloji yaratma ve yenileme, yeni teknoloji içeren tesisler edinme, üretim kalite ve standart geliştirme amacıyla ihtiyaç duydukları finansmanı sağlayıcı yeni uygulamasında ortaya çıkacak tereddüt ve ihtilaflarda, Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Madde 11 - Bu Tebliğin istinad ettiği Kararın ve bu tebliğin uygulanmasında ortaya çıkacak tereddüt ve ihtilaflarda, Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Madde 12 - Fon'dan yapılan aktarmalar ilgili Bakanın Onayı ile yapılır.

Madde 13 - Bu Tebliğ istinad ettiği Karar'ın yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

EK: İMALAT SANAYİ SEKTÖRÜ LİSTESİ

Kod. No.	Alt sektör
1	Gıda ve İçki
2	Dokuma ve Giyim
3	Orman Ürünleri
4	Kağıt
5	Deri ve Kösele
6	Lastik
7	Kimya
8	Cam
9	Demir Çelik
10	Demir Dışı Metaller
11	Taşıt Araçları
12	Madeni Eşya
13	Mesleki Bilgi Ölçüm Optik Donanım
14	Makina İmalat
15	Elektrikli Makinalar
16	Elektriksiz Makinalar
17	Elektronik
18	Çimento
19	Pişmiş Kil ve Çimento Gereçleri
20	İnşaat
21	Seramik
22	Diğer

HALK BANKASI'NDAN KOBİ KREDİSİ ALACAKLAR İÇİN İZLENECEK YOL

1-) İlk başvuru yatırımcı tarafından Halkbank'ın ilgili şubelerine yapılacaktır. Halkbankası şubesinde girişimcinin tebliğ eki'nde belirtilen imalat sanayi sektörleri içinde yer alıp almadığı ve girişimcinin kredibilitesi ile ilgili bir ön değerlendirme yapacak. Ön değerlendirme sonucu uygun bulunan yatırımcı Halkbank Şubesinde onaylanan Form(EK-1) ile "KOBİ Teşvik Belgesi İçin Oda Onay Formu'nu alarak Ticaret Odasına başvuracaktır.

2-) KOBİ Teşvik Belgesi İçin Oda Onay Formu'nda istenen bilgiler Kapasite Raporu'ndan sağlanacaktır. Kapasite Raporu bulunmayan işletmeler için Ekspertiz Raporu Düzenlenecektir.

3-) Form'un II-C, II-D ve gerektiğinde II-A bölümündeki bilgiler Form'un Ek'inde verilebilecektir.

4-) Form'un II-C ve II-D bölümünde yer alan Toplam Tutar kısmı için yatırımcıdan Vergi Dairesinden Tastikli 1. yıl önceki Bilançosu istenecektir.

5-) Komple Yeni Yatırımlarda Form'un II-G bölümündeki kısım işaretlenecek ve Form onaylanacaktır.

6-) Ticaret Odasının Tastiklemiş Olduğu KOBİ Teşvik Belgesi Oda Onay Formu daha sonra İlgili Halkbankasına teslim edilecektir.

KÜÇÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER İÇİN DANIŞMA MERKEZLERİ

TOSYÖV:

Ankara Şube Tel :0. 312. 4405826

Faks :0. 312. 4403248

İstanbul Şube Tel :0. 212. 2647722 - 2701076

Faks :0. 212. 2640057

İzmir Şube Tel :0. 232. 4222405 - 4793092

Faks :0. 232. 4793093

HALKBANK:

Ankara Şube Tel :0. 312. 2311054 - 2312839

Faks :0. 312. 2303174

Konya San. Şb. Tel :2356208

ODALAR BİRLİĞİ : KOBİ Danışma Merkezi

Ankara Tel : 0. 312. 4177000 (10 hat)

KOSGEB

Ankara Tel :0. 312. 2128190 - (8 hat)

Konya Tel :2341437

İGEME: KOBİ Danışma Hattı.

Ankara Tel :0. 312. 4180917

Faks :0. 312. 4257176

TİCARET ODASI: KOBİ Danışma Merkezi

Konya Tel : 3534850 (4 hat) - 3512125

Faks : 3520930 - 3530546